

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Wybrane zagadnienia z ochrony dziedzictwa i konserwacji obiektów zabytkowych [S2Arch2E>WzODiKOZ]

Przedmiot

Kierunek studiów

Architektura/Architecture

Rok/Semestr

1/1

Studia w zakresie (specjalność)

–

Profil studiów

ogólnoakademicki

Poziom studiów

drugiego stopnia

Język oferowanego przedmiotu

angielski

Forma studiów

stacjonarne

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

30

Laboratorium

0

Inne

0

Ćwiczenia

0

Projekty/seminaria

0

Liczba punktów ECTS

2,00

Koordynatorzy

prof. dr hab. inż. arch. Piotr Marciniak
piotr.marciniak@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

W zakresie wiedzy: uporządkowana, podbudowana teoretycznie wiedza ogólna obejmująca kluczowe zagadnienia z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego uzyskana na studiach pierwszego stopnia, a także szeroka wiedza z zakresu historii architektury i urbanistyki. Wymagana jest również podstawowa wiedza dotycząca prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań projektowania architektonicznego. W zakresie umiejętności: pozyskiwanie informacji z literatury, baz danych oraz innych, właściwie dobranych źródeł, także w języku angielskim, integrowanie informacji, dokonywanie ich interpretacji, a także wyciąganie wniosków oraz formułowanie i uzasadnianie opinii. Istotna jest również umiejętność poprawnego wnioskowania na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł. W zakresie kompetencji społecznych: rozumienie potrzeby uczenia się przez całe życie oraz organizacji procesu uczenia się innych osób. Konieczna jest świadomość i rozumie pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko kulturowe.

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest rozwinięcie umiejętności oraz poszerzenie wiedzy dotyczącej wybranych zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa oraz konserwacją zabytków. Istotne jest poznanie procesów rządzących odbudową miast w Europie i Polsce po II wojnie światowej, a także poznanie współczesnych tendencji oraz trendów związanych z procesami restauracji, konserwacji oraz rewitalizacji zabytków. Ponadto kształtowanie umiejętności rozpoznawania potencjału istniejącej struktury architektonicznej i urbanistycznej, analizy różnorodnych powiązań, wartości zastanych i uwarunkowań konserwatorskich i historycznych w istniejących obiektach oraz ich otoczeniu. To także nauka znalezienia równowagi pomiędzy wymogami technicznymi, konserwatorskimi, funkcjonalnymi oraz estetycznymi, których uwzględnienie jest konieczne w trakcie przekształcenia obiektu zabytkowego lub historycznego na cele współczesne. Dalszym celem jest nabycie i kształcenie umiejętności dostosowania programu funkcjonalnego do istniejącej struktury przestrzennej obiektu, ocena jego możliwości przestrzennych i funkcjonalnych w kontekście ich wartości zabytkowych.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

Zna i rozumie zaawansowaną historię architektury i urbanistyki oraz teorię konserwacji zabytków, przydatną do formułowania i rozwiązywania złożonych zadań z zakresu projektowania architektonicznego i urbanistycznego oraz planowania przestrzennego, a także trendy rozwojowe i aktualne kierunki w projektowaniu architektonicznym i urbanistycznym;
Zna i rozumie historię architektury i urbanistyki oraz ochronę dziedzictwa w zakresie niezbędnym w twórczości architektonicznej, urbanistycznej i planistycznej;
Zna i rozumie teoretyczne podstawy rozumowania naukowego i prowadzenia badań w zakresie przydatnym do realizacji skomplikowanych zadań historycznych, konserwatorskich i projektowych, a także interpretacji opracowań naukowych w dyscyplinie naukowej - architektura i urbanistyka;

Umiejętności:

Potrafi integrować zaawansowaną wiedzę z zakresu różnych obszarów nauki, w tym historii, historii architektury, historii sztuki i ochrony dóbr kultury podczas rozwiązywania złożonych zadań inżynierskich;
Potrafi dostrzegać znaczenie pozatechnicznych aspektów i skutków działalności projektowej architekta, w tym jej wpływu na środowisko kulturowe i przyrodnicze, oraz brać odpowiedzialność za podejmowane decyzje techniczne w środowisku i za przekazanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego następnym pokoleniom;
Potrafi dostrzegać aspekty systemowe i pozatechniczne, w tym środowiskowe, kulturowe, plastyczne, ekonomiczne i prawne w procesie projektowania architektonicznego, urbanistycznego i planistycznego o dużym stopniu złożoności;

Kompetencje społeczne:

Jest gotów do formułowania i przekazywania społeczeństwu informacji i opinii dotyczących osiągnięć architektury i urbanistyki, ich skomplikowanych uwarunkowań oraz innych aspektów działalności architekta;

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Cykl wykładów z przedmiotu: "Wybrane zagadnienia z ochrony dziedzictwa i konserwacji obiektów zabytkowych" kończy się egzaminem.

Przewidziane są dwa terminy sesyjne, przy czym drugi termin jest terminem poprawkowym. Egzamin z przedmiotu ma formę testu opisowo - rysunkowego lub testu na platformie eMoodle.

Ocena podsumowująca: ocena uzyskana na egzaminie pisemnym, wystawiona na podstawie sumy punktów uzyskanych za poszczególne pytania cząstkowe (wiedza i umiejętności rysunkowe). Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Progi procentowe:

Ocena 2,0 (niedostateczny) - 0-50%

Ocena 3,0 (dostateczny) - 50-60%

Ocena 3,5 (dostateczny plus) - 60-70%

Ocena 4,0 (dobry) - 70-80%

Ocena 4,5 (dobry plus) - 80-90%

Ocena 5,0 (bardzo dobry) - 90-100%

Treści programowe

Repetytorium w zakresie terminologii i kształtowania się poglądów konserwatorskich w Europie i Polsce. Problematyka odbudowy miast historycznych w Europie i w Polsce. Współczesne problemy konserwatorskie na przykładzie historii przebudowy i odbudowy Poznania od XIX wieku do czasów obecnych. Otoczenie prawne, zadania i struktura służb konserwatorskich w Polsce. Zagadnienia ideowe i techniczne związane z realizacjami konserwatorskimi. Wprowadzenie do badań architektonicznych oraz nowoczesnych technik inwentaryzacji zabytków.

Tematyka zajęć

1. Informacje wstępne: tematy i harmonogram wykładów, warunki zaliczenia przedmiotu. Cele i zadania konserwacji zabytków, podstawowe pojęcia.
2. Formowanie się poglądów konserwatorskich w Europie; ewolucja doktryn konserwatorskich.
3. Formowanie się poglądów konserwatorskich oraz historia konserwacji w Polsce.
4. Kształtowanie się służb konserwatorskich w Polsce pod zaborami. Problem zniszczeń I wojny światowej (Kalisz, Kazimierz n/ Wisłą) i kształtowanie się ochrony zabytków w Polsce w okresie międzywojennym. Specyfika ochrony zabytków w Wielkopolsce pod zaborem pruskim.
5. Problemy odbudowy miast po II wojnie światowej w Europie. Studia przypadków wybranych miast europejskich (Francja, Anglia).
6. Problemy odbudowy miast po II wojnie światowej w Europie. Studia przypadków wybranych miast europejskich (Niemcy, Macedonia).
7. Problemy odbudowy miast po II wojnie światowej w Polsce. Pierwszy etap powojennej odbudowy Warszawy, Wrocławia, Gdańska zgodnie z zasadami sformułowanymi przez Jana Zachwatowicza.
8. Drugi etap odbudowy po 1956 roku, w tym odbudowa miast na tzw. Ziemiach Odzyskanych. Odbudowy i rekonstrukcje jako współczesny problem konserwatorski. Retrowersja jako współczesny model odbudowy dawnej tkanki miejskiej na przykładzie centrum Elbląga, Szczecina, Głogowa oraz innych miast.
9. Stan zabytków w Poznaniu i Wielkopolsce po odzyskaniu niepodległości, stosunek do pruskiego dziedzictwa. Problem stylu narodowego. Odbudowa Poznania po II wojnie światowej.
10. Prawna ochrona zabytków w przeszłości i współcześnie. Organizacja służby ochrony zabytków w Polsce. Znaczenie organizacji międzynarodowych i pozarządowych.
11. Metodyka prac konserwatorskich. Studium historyczno-konserwatorskie oraz inne prace przygotowawcze.
12. Architektura modernizmu we współczesnym mieście - wartościowania i ochrona.
13. Technologie cyfrowe w konserwacji zabytków i wykorzystanie w praktyce projektowej - wykład gościnny.
14. Wybrane współczesne zagadnienia konserwatorskie dotyczące skali urbanistycznej i architektonicznej - wykład gościnny.

Metody dydaktyczne

1. Wykład kursowy z prezentacją multimedialną.
2. eLearning Moodle (system wspomagania procesu dydaktycznego i nauczania na odległość).

Literatura

Podstawowa:

- Kadłuczka A., Ochrona dziedzictwa architektury i urbanistyki. Doktryny, teoria, praktyka, Kraków 2018.
Małachowicz, E. Konserwacja i rewaloryzacja architektury w środowisku kulturowym, Wrocław, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej 2007
Zin W., Kalinowski, Biegański P. (red.), Zabytki urbanistyki i architektury w Polsce. Odbudowa i konserwacja, t. 1, Miasta historyczne, Arkady, Warszawa 1986
Kondziela H., Stare Miasto w Poznaniu. Zniszczenia-odbudowa-program dalszych prac, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1971.
Tomaszewski A., Wiek XX w konserwacji - konserwacja w XX wieku. Badania i ochrona zabytków w Polsce w XX wieku, Warszawa 2000

Uzupełniająca:

- Zuziak Z., Strategie rewitalizacji przestrzeni śródmiejskiej, Kraków 1998
Klaue G., Wybrane problemy ochrony zabytków początku XX wieku i odbudowa Poznania po II wojnie

światowej. Architektura i urbanistyka Poznania w XX wieku, red. T. Jakimowicz, Poznań 2005
Podręcznik rewitalizacji. Zasady, procedury i metody działania współczesnych procesów rewitalizacji,
Warszawa 2003
Rymaszewski B., Polska ochrona zabytków, Warszawa 2005

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	50	2,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	30	1,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	20	1,00